

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Reio Kiidli
Täiskasvanute E-Gümnaasium
reio@teg.ee

Teie 29.07.2024 nr

Meie 27.08.2024 nr 2.3-8/24/1954-2

Vastus nõudekirjale

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Teie pöördumise, milles kirjutate:

Kirjutun Täiskasvanute E-Gümnaasiumist ja palume nõu kooli arenguvestluste tulemuste säilitamise kohta. Nimelt: kas ja kui pikaks ajaks võib kool talletada õppijaga läbiviidud arenguvestluste tulemusi, mis sisaldavad isiklikke andmeid? kas ja kui pikaks ajaks võib kool talletada õppijatega läbiviidud arenguvestluste kokkuvõtteid, mis sisaldavad vastuste üldistusi ja ettepanekuid õppetöö parendamiseks?

Kuna Te ei ole selgitanud, kas Te olete pöördunud oma andmekaitse spetsialisti poole, siis esmalt märgime, et ettevõtte saab/peab saama ettevõttes andmetöötlusega seotud küsimustes pöörduda vajadusel oma andmekaitse spetsialisti poole. Äriregistri andmetel on Õppee OÜ andmekaitse spetsialistiks määratud Piret Meresma (piret@teg.ee). Ettevõtte andmekaitse spetsialist teab kõige paremini, milliseid andmeid, millisel alusel ning kuidas ettevõttes töödeldakse, sh millised on töödeldavate andmete säilitamise tähtaeg. Andmekaitse spetsialistidest, sh kes saab olla andmekaitse spetsialistiks ning millised kompetentsid peavad andmekaitse spetsialistil olema, leiab inspeksiooni veebilehelt siit: [Andmekaitse spetsialist](#) | [Andmekaitse Inspeksioon \(aki.ee\)](#).

Etteruttavalt ütleme siiski, et sellist reeglit kaua Teie poolt viidatud andmeid säilitada võib üheski õigusaktis sätestatud ei ole. Iga andmetöötleja kohustus on läbi mõelda oma andmetöötlusprotsessid sh milliseid andmeid, millisel eesmärgil ja millisel õiguslikul alusel ning kaua ta säilitab. Vajadusel peab ta olema valmis tehtud otsuseid ka põhjendama nii andmesubjektidele ehk isikutele, kelle andmeid töödeldakse kui ka järelevalveasutusele. Selleks ongi paljudel äriühingutel määratud andmekaitse spetsialist, kelle töö hulka kuulub selliste protsesside juurutamine, aga ka kokkulepitud reeglitest kinnipidamise kontroll.

Isikuandmete kaitse nõuded Eestis on sätestatud peamiselt [Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruses](#) (EL) 2016/679 (IKÜM) ning [isikuandmete kaitse seaduses](#), kust saab lugeda täpsemate reeglite kohta

Nii sätestabki isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) art 5 lg 1 p a, et isikuandmete töötlemine peab olema seaduslik ja andmesubjektile läbipaistev; samuti tohib isikuandmeid töödelda (sh koguda, edastada jne) üksnes kindlaksmääratud õiguspärasel eesmärgil (art 5 lg 1 p b) ning koguda tuleb eesmärgi seisukohalt võimalikult vähe andmeid (art 5 lg 1 p c). Isikuandmete töötlemise õiguslike aluste loetelu on sätestatud IKÜM artiklis 6 (lg 1 p a ehk nõusolek on üks võimalikest õiguslikest alustest).

Ent nagu öeldud, tuleb andmetöötlejal esmalt mõelda läbi andmetöötluse protsessid ning informeerida neist ka andmesubjekte enne andmete töötlemist.

Oluline on, et enne andmete kogumist tuleb andmetöötlejal koostada andmekaitsetingimused või viidata juba koostatud andmekaitsetingimustele, kus selgitatakse, milliseid andmeid, millisel eesmärgil ning õiguslikul alusel töödeldakse. Andmekaitsetingimused on kirjeldus, mis aitab inimesel omada ülevaadet, mida tema andmetega tehakse. Seetõttu on oluline, et andmekaitsetingimused oleksid sõnastatud lihtsalt ja inimesele arusaadavalt ning need peavad olema kättesaadavad tasuta ja inimesele hõlpsasti leitavad (nt võrgulehel).

Andmetöötleja saab andmekaitsetingimustele tuginedes paremini kontrollida oma andmetöötluse protsesse. Mida läbipaistvam on ettevõtte või asutuse andmetöötlus, seda enam peegeldub see andmekaitsetingimustest.

Ettevõtte või asutuse andmekaitsetingimuste dokument peaks vastama vähemalt neljale „milline on“ küsimusele.

1. Milline on andmete kogumise õiguslik alus?
2. Milline on andmete elutsüklil ehk kui kaua andmeid erinevates andmetöötlusprotsessides kasutatakse?
3. Milline on ettevõtte või asutuse roll erinevate andmete töötlemisel, s.t kas tegemist on vastutava, kaasvastutava või volitatud töötlejaga?
4. Milline on inimese võimalus saada teavet enda andmete kohta?

Olulised on ka vastused kolmele „kas“ küsimusele.

1. Kas toimub andmete automaattöötlus?
2. Kas annate andmeid edasi kolmandatele osapooltele ja kui, siis millisel õiguslikul alusel?
3. Kas on esitatud andmetöötleja enda kontaktandmed?

Eelpool loetletud on baasküsimused, tegelik küsimuste arv sõltub andmetöötluse ulatuslikkusest ning sellest, kui paljusid tööstustoiminguid ja milliseid inimeste grupe see puudutab. Nt peaks olema andmete säilitamine minimaalne ehk kustutatud kohe kui eesmärk on täidetud (kui osutub vajalikuks andmeid säilitada kauem, siis tuleb seda põhjendada ja tuua välja konkreetne põhjendatud aeg, millal andmed kustutatakse).

Märgime, et vastutav töötleja peab isikuandmete töötlemisel järgima IKÜM artiklis 5 lõikes 1 sätestatud põhimõtteid, vastutama nende põhimõtete täitmise eest ja olema võimeline nende täitmist tõendama (IKÜM artikkel 5 lg 2). Eelviidatud põhimõtete juurde kuulub ka vastutava töötleja kohustus töödelda isikuandmeid viisil, mis tagab isikuandmete asjakohase turvalisuse, sealhulgas kaitseb loata või ebaseadusliku töötlemise eest ning juhusliku kaotamise, hävitamise või kahjustamise eest, kasutades asjakohaseid tehnilisi või korralduslikke meetmeid („usaldusväärsus ja konfidentsiaalsus“, IKÜM art 5 lg 1 p f).

Isikuandmete töötlemisel (sh kogumisel, säilitamisel, edastamisel vms) peab eelkõige jälgima kõige tavapärasemaid turvameetmeid. Näiteks tuleb teha nii, et andmed ei jõuaks õigustamata isikute kätte (igasugused andmelekked, mis tulenevad ebapiisava turvalisega süsteemidest, õigustamata edastamisest vms).

Andmetöötlejal on oluline teadvustada, et andmesubjektil on õigus teada, kuidas tema isikuandmeid töödeldakse, sh kellele tema isikuandmeid edastatakse (ettevõttevälised isikud, nt haigekassa) ning kes neid andmeid veel töötleb (ettevõttesisesed isikud ning ettevõttega seotud isikud, nt raamatupidamisteenuse osutaja), mistõttu tasub eeskirjad kirja panna ning töötajale tutvustada enne tema isikuandmete töötlemist (sh Teie poolt viidatud andmete kogumist). Soovi korral võib andmesubjekt pöörduda selgituste saamiseks andmetöötleja poole selgituste saamiseks (sh milliseid andmeid ning kui kaua säilitatakse jne) ning seejärel vajadusel Andmekaitse Inspektsiooni poole.

Soovitame kindlasti tutvuda Andmekaitse Inspektsiooni [isikuandmete töötlemise üldjuhendiga](#), kus on kirjas kõige olulisem, mida isikuandmete töötleja peab teadma.

Lisaks andmekaitsepetsialistile, kui teil on vaja konkreetsemat õiguslikku seisukohta lähtuvalt konkreetsetest asjaoludest ning töödeldavatest andmetest, siis soovitame pöörduda õigusnõustajate (advokaadid, juristid jne) poole. Samuti leiab informatsiooni andmetöötleja vastutusest ning kohustustest isikuandmete töötlemisel [siit](#).

Loodan, et minu selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Liina Kroonberg
jurist-konsultant
peadirektori volitusel